

יג' אלול

וישלמה בגינה אמר (קהלת ז כג) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, בגין פרה אדומה דאיהי מטהרת את הטמא ומטמאה את הטהור דאתעסק בה, ורוא דמלה מי יתן טהור מטמא לא אחד (איוב יד ד), מטהרת את הטמא מטמא דימינא, דכהנא מטמא דימינא אתקרי איש טהור, בגין דלסטרא (נ"א דסטרא) דימינא איהי מיא דאורייתא, אף על גב דיהא טמא אתדכי בה, ומטמאת את הטהור דא גבורה, דלסטרא סמא"ל דנפל מקדושתיה, ומה דהוה טהור סאיב ליה, בגין דשליט (דף פ"ח ע"ב) על חיילין דמסאבו, וכהנא דאיהו טהור בד הוה משתדל לקרבא ליה לעזאזל, הוה מטהר לישראל מפל חובין דלהון, פמה דאת אמר (ויקרא טז ל) כי פיום הוה יכפר עליכם לטהר אתכם וכו', ואיהו דהוה טהור הוה מתטמא בהווא עזאזל, והכי למי נדה הוה כהנא מטהר לה, ואיהו הוה מסתאב עד עדין רמשא דהוה מתדכי.

ועוד מטהרת את הטמא, בד נולד משה אתמר ביה (לגבי בת פרעה) (שמות ב ב) ותרא אותו כי טוב הוא, דחמאת עמיה שכינתה, ומיך דנגעה (איהי) ביה בת פרעה אתדכיאת ואתסיאת מצרעתא דילה, ומשה אתדבקת ביה צרעת, פמה דאת אמר (שם ד ו) והנה ידו מצורעת בשלג, דכהווא זמנא דנגעה ביה בת פרעה, פרחת שכינתא מניה, ובגין דא כד בעא לאתקרבא לגבה בפנה, אמרה ליה אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך (שם ג ה) עד דיתפשט מהווא גופא דנגעת ביה בת פרעה, תמן אחזי ליה, דגופא דבר נש בהאי עלמא, איהו צרעת ממשכא דחויא.

לבתר דאתפשט מניה, והדר לגנתא דעדן, אתלבש בגופא קדישא דילה, ודא איהו והנה שבה כבשרו (שם ד ה), והכי אתלבש משה בה, ודא איהו והנה שבה כבשרו, כקדמיתא דאתמר ביה (בראשית ב כג) עצם מעצמי ובשר מבשרי, ובגין דא אמר ליה של נעליך מעל רגליך (שמות ג ה), דא גופא דהוה ליה כנעל, הווא דנגעה ביה בת פרעה, ואתלבש באחרא, ובהווא זמנא אהדרת עליה שכינתא.

ובגין דא אתחזי (נ"א אחזי) ליה באתין דעבד באת קדמאה, ואמר ליה הבא נא ידך בחיקך וכו' (שם ד ו), ואמאי בחיקך, הבא רמיז משכבת חיקך שמור פתחי פיה (מכה ז ו), והנה מצורעת בשלג (שמות ד ו), ולבתר אחזי ליה דאתדכיא באורייתא, הדא הוה דכתיב בה (שם) והנה שבה כבשרו.

ועוד שכינתא תתאה איהי עגלה ערופה, ומסטרא דפרה שור, ודא איהו ופני שור
מהשמאל (יחזקאל א י'), ומסטרא דעגלה, עגל בן בקר לחטאת (ויקרא ט ב), ופרה ודאי
אתקריאת שכינתא עלאה כד נטלת מן גבורה, ושכינתא תתאה עגלה כד נטילת מניה.
ועוד קרני פרה נצח והוד, בהם עמים ינגח יחדין (דברים לג יז), קרני ראם חסד גבורה,
דיעביד בהון קרבא בעמלק, וימחי ליה ולזרעיה מן עלמא.

ועוד קרני פרה אלין תלמידי חכמים דמתנובחיין דא עם דא באורייתא, ומתנגחיין
כשנורים דא עם דא, בגין דאורייתא דעל פה איהי מסטרא דגבורה דאתקרי אלהים,
וביה פתחת אורייתא בראשית ברא אלהים, בגין דא תלמידי חכמים אינון מתנגחיין
באורייתא כשנורים דא עם דא, ובגין דא יהוה פגפור יצא (ישעיה מב יג) מסטרא
דגבורה, יריע בתרועה, יצריח בשברים, על אויביו יתגבר בתקיעה בהווא זמנא כל
ספירן נטלין מגבורה, ושמא דיו"ד ה"א וא"ו ה"א, ואפילו מלאכים דלעילא, וישראל
דלתתא.

ולבתר דנטיל נוקמא מנייהו, יתמלא רחמין על ישראל, וקדם דיהא נטיל נוקמא
מעמלק, לא יתיב בכרסא, ובהווא זמנא דנטיל נוקמא מבני עשו, ייתי לפייסא
לאילתא, ואיהי געני"א ובוכה, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא יד) רחל מבכה על בניה, עד
דאומי לה קודשא בריך הוא לאעברא לון מעלמא, ויקטול בהון, עד דיצטבע ימא מן
דמהון, ויקטול בהון עד דיתפרנסון מנהון חיוון ברא תרי עשר שנין, ועופין דשמא
שבע שנין.

ועוד געני"א, תלש"א, אזל"א גרי"ש, געני"א בתרועה, ויהיב בהון סקילה, הדא הוא
דכתיב (ישעיה לד יא) ונטה עליה קו תהו ואבני בהו, תלש"א בשברים ת"ל א"ש (ודא
שריפה), ת"ל דא חנק, פגוונא דא א"ש שריפה, אזל"א גרי"ש בתקיעה, דאיהו פרומחא
לקטלא לון בהרג.

שלש"ת תרועה למתפש לון אסורין בבית אסורין דמלכא, פמה דאת אמר (תהלים
קמט ה) לאסור מלכיהם בזיקים וכו', שופ"ר הול"ה, פס"ק, מן"ף, קלא דשופרא סלקא
בתרועה (ד' ט ט ע"א) כרומחא, לעזר עליהו קול תרועת מלחמה, ודא שופ"ר הול"ה,
פסק דא שברים דעביד לון פסקות וקטרין (נ"א וקרטין או וקרעין), ודא מפת חרב והרג
ואבדו, מקף תרועה דא חנק, ודא איהו הול"ה וחזק מאד (שמות יט ט), מאד דא מות
דאתתקף עליהו, פגוונא דמתן תורה.

ועוד אזל"א גרי"ש, שכינתא אמרת לקודשא בריה הוא, גרש האמה הזאת ואת בנה
(בראשית כא י) אלין ערב רב, (ש"א כו יט) דגרשוני מהסתפח בנחלת יהו"ה, גריש לון מן
עלמא דין ומעלמא דאתי, דלא יהא לון חולקא עם ישראל, שופ"ר הול"ה, רבי"ע,
שנ"י גרישי"ן, שלשלת, בההוא זמנא נטיל קודשא בריה הוא רומ"ח, דאיהי רמ"ח
תיבין דאית בקריאת שמע ושית תיבין ד'חודא, ובה (במדבר כה ח) וידקר את שניהם,
דבר ונוקבא, דא סמא"ל ונחש, ורבי"ע דיוקנא דומיא דרומ"ח.

שנ"י גרישי"ן, תריה לון קודשא בריה הוא מן שמיא וארעא, בההוא זמנא נשקר הסום
לתשועה וכו' (תהלים לג יז), דקודשא בריה הוא רדיף אבתריהו, ונטיל לון בשלשלת
על צואריהו, ולבתר קטיל לון ברומחא דאיהו רבי"ע, בקדמיתא תריה לון, ולבתר
רדיף אבתריהו ותפיש לון, ולבתר קטיל לון.

ורבי"ע, ושנ"י גרישי"ן, ושלשלת, אינון תקיע"ה שברי"ם תרוע"ה, שברי"ם שפר (שמות
כג כד) תשבר מצבותיהם, אלין דאתמר בהון (איוב א ו) ויבאו בני האלהים להתיצב על
יהו"ה, בדינא על שכינתא וישראל, דאתמר ביה ויבא גם השטן בתוכם, דא סמא"ל
דאתא לקטרג על בנוי ד'ישראל, ולדון לשכינתא, וכיון דהוא בעי דינא על שכינתא
ובנוי, כאלו קיימין עליה, תרוע"ה בה (תהלים ב ט) תרועים בשבט ברזל, תקיע"ה והוקע
אותם ליהו"ה נגד השמש (במדבר כה ד), ושופר איהו קלא, מניה נפיק קלא בתקיעה
שברים תרועה, תקיעה מן מוחא, שברים מלפא, פמה דאת אמר (תהלים נא יט) לב
נשבר ונדפה וגומר, דא איהו זבחי אלהי"ם רוח נשברה, קלא בתרועה מפנפי ריאה,
ובלהו אתפלילו בקנה וריאה, ואתעבידו קול, ובפומא דבור.

ועוד נשמתא ורוחא ונפשא דבר נש, אינון תקיעה תרועה שברים, נפשא בלפא ודא
שברים, פמה דאת אמר לב נשבר ונדפה, נשמתא במוחא ודא תקיעה, רוחא בכנפי
ריאה, דנשיב על לבא דאיהו נור דליק, ואם לאו הוה דליק כל גופא, ורזא דמלה פנפי
יונה נחפה בכסף וגומר (שם סח יד), ורוחא פליל מאנשא ומיא, ובגין דא איהו תרועה,
ועליה אתמר (שם פט טז) אשרי העם יודעי תרועה, בגין דנשמתא איהי נשמת חיים,
בינה דנטלה מחכמה, נפש מלכות תבונה, רוח תפארת, ואיהו דעת פליל תרווייהו,
עליה אתמר (משלי כד ד) וברעת חדרים ימלאו.

ומבינה נביאים, ואינון נצח והוד, וממלכות פתובים ואינון חסד וגבורה, תפארת
תורה פליל בלהו, וכלא על עמודא חד קיימא ודא (משלי י כה) צדיק יסוד עולם.

כָּבֵד וּטְחוּל דָּא סמא"ל וְנַח"ש, כָּבֵד אַנְשָׁא סוּמְקָא, מָרָה אַנְשָׁא יְרוּקָא, טְחוּל אַנְשָׁא אוּכְמָא, יוֹתֶרֶת כְּלִילָא דְכְּלָהוּ, כָּבֵד וּטְחוּל סמא"ל וְנַח"ש, כָּבֵד אַל אַחַר, מָרָה סַם מְוֹת דִּילִיָּה, טְחוּל נְחֹשׁ נִקְבָּא דִּילִיָּה, הֶלֶב טַמְא, וּמָרָה אִיהוּ חֲרַבָּא דְמִלְאָד הַמְּוֹת, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שם ה ד) וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כְּלַעְנָה חֲדָה כְּחָרֵב פִּיּוֹת, וּבְאוּרֵייתָא דְאִיהִי סַם חַיִּים אִי נִשְׁמַתָּא טַמְא אֶתְעַבְרָא מִן עֲלָמָא, (כָּבֵד וּטְחוּל דָּא סמא"ל וְנַח"ש, דְּאִינְהוּ אַל אַחַר), וְכָבֵד דִּהוּא אַל אַחַר בְּתַרוּעָה דְאִיהוּ רוּחָא מִתְעַבְרָא מִן עֲלָמָא, טְחוּל דִּהוּא נְחֹשׁ בְּשִׁבְרִים דְאִיהוּ נֶפֶשׁ מִתְעַבְרָא מִן עֲלָמָא, מָרָה דִּהוּא סַם הַמְּוֹת בְּתַקִּיעָה מִתְעַבְרָא מִן עֲלָמָא.

זְכָאָה אִיהוּ דְכְּלִיל נִשְׁמַתָּא וְרוּחָא עִם נֶפֶשׁא בְּקָלָא דְאוּרֵייתָא, דְּבְאוּרֵייתָא אֶתְתַּקְּפוּן, דְּכָל מָאן דִּלָּא אֶתְעַסֵּק בְּאוּרֵייתָא חֲלִישׁ נִשְׁמַתִּיה רִוּחִיה וְנִפְשִׁיה עֵילָא וְתַמָּא, וְיוֹתֶרֶת הַכָּבֵד אִיהוּ זִוְנָה, שְׁיִוְרִין אִיהוּ לְכָל אֱלֹהִים אַחֲרִים מִתְתַּקְּפָא, וְאַמְאִי אֶתְקַרִּיאַת יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד, אֶלָּא בְּתַר דְּעָבִיד נְאוּפָא עִם כְּלָהוּ, יְהִיבַת שְׁיִוְרִין לְבַעֲלָהּ, וְעֵלָה אֶתְמַר (שם ד כו) כִּי בְּעַד אִשָּׁה זִוְנָה עַד כִּפּוּר לָחֵם, דְּאִיהִי אֶתְחַמְּמַת מִכָּבֵד, וּטְחוּל (דף מט ע"ב) אִיהוּ שְׁחוּק הַפְּסִיל, וְעֵלִיָּה אֶתְמַר אִם רְאִיתָ רִשְׁעָה שְׁהַשְׁעָה מִשְׁחָקָת לֹא אֶל תִּתְגַּדֵּרָה בּוֹ, בְּגִין דְּאִיהוּ שְׁאוּל תַּחֲתִית, דְּאֶתְמַר בֵּיה צְדִיק מְגַנּוּ בּוֹלַע, אֲבָל צְדִיק גְּמוּר אִינוּ בּוֹלַע, כָּבֵד כּוּעֵס וְקָטִיל.

לֵב מְבִין, לֵב יוֹדֵעַ, לֵב רוּאָה, לֵב אִיהוּ שְׂכִינְתָא, דְּלָא נִטְלָא אֶלָּא דְמָא צַח, דְּאִיהִי קַרְבְּנָא דְצִלוֹתָא נִקְיָה בְּלָא חוּבִין וּבְלָא פְּסוּלָת, וְקַרִּיבַת לְגַבִּי בְּעֵלָה שׁוּפְרָא דְכְּלָא.

אֲבָל יוֹתֶרֶת הַכָּבֵד לָא יְהִיבַת לְבַעֲלָהּ אֶלָּא שְׁיִוְרִין וּפְסוּלָת, וּמְאִי נִיהוּ בְּעֵלָה (טחול) (ס"א כבד) אַל אַחַר, וּמְאִילִין שְׁיִוְרִין דְנִטְלִיל מְנָה אֶתְעַבִּיד דְּסַם טְחוּל חֲשׂוּדָא וְאוּכְמָא, הוּא נְחֹשׁ רַמְאִי דְפִתִּי לְחֻוָּה דְאִיהִי לְבָא, וְגַרְס לָהּ מוֹתָא.

וְהָא תְּרִי בְּתִי לְבָא אִינוּן לְמָאן פִּתִּי מְנִיָּהוּ, אֶלָּא הוּא דְשְׁמַאֲלָא דְאֶתְמַר בָּהּ (קהלת י ב) לֵב פְּסִיל לְשִׁמְאָלוֹ, וְעֵלִיָּה אֶתְמַר (שם ז כו) וּמוֹצָא אֲנִי מִר מְמֹת אֶת הָאִשָּׁה, לֵב חֲכָם לִימִינוֹ דָּא אִשְׁתַּחֲוִי חִיל עֲטָרַת בְּעֵלָהּ, עֵלָה אֶתְמַר (משלי יח כב) מְצָא אִשָּׁה מְצָא טוֹב, דְּאִיהִי יִצֵּר הַטוֹב מִזְלִיָּה דְבַר נֶשׁ, עֵלָה אֶתְמַר (יחזקאל מד ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל בֵּיתִיָּהּ, בְּרַבַּת יְהו"ה הִיא תַעֲשִׂיר, וְעֵלָה אֶתְמַר (קהלת ט ט) רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּתָּ.

אִיהִי בְּדִיוּקְנָא דְשְׂכִינְתָא תַּתְּאָה כְּלִילָא מְעַשֵּׂר, וְאִיהִי נֵר מְצֻנָה, וְרוּחָא דְנִשְׁיב בָּהּ תַּפְאֲרַת יִשְׂרָאֵל אִיהִי בְּכַנְפֵי רִיאָה, וְדָא אִיהוּ וְתוֹרָה אוֹר, דְּנִהִיר בָּהּ דָּא שְׂכִינְתָא עֵלָה נִשְׁמַת חַיִּים, דְּנַחְתָּא מִן מוֹחָא לְאַנְהָרָא לוֹן בְּלְבָא.

מאי ג"ר נפשא רוחא, הנפשא איהי פתילה (ג"א על שם דאיהי שותפא דגופא), רוחא דא זיתא, נשמתא גר יהו"ה נשמת אדם (משלי ב כז), (אדם דאיהי אור גר, נהיר ביה אורייתא דבכתב, ונשמתא דאיהי גר נהיר בה מצוה, ובזמנא דלא נהירין בה אור וגר אתמר בנשמתא אל תראוני שאני שחרחרת (שיר א ו), ואתמר באדם (ישעיה נ ג) אלביש שמים קדרות), ומאי ג"ר נפשא רוחא, ג"ר נפשא ר' רוחא, לקבל תלת קטרין אלין, אינון תלת גונון, אנשא אוכמא חוורא ותכלתא, מאן דנטיר גר יהו"ה נשמת אדם באורייתא, בפקודין דעשה ולא תעשה, לא שליט עליה נורא דגיהנם, ודא איהו פבד ומרה וטחול, פבד אנשא סומקא, מרה אנשא ירוקא, טחול אנשא אוכמא, יותרת הפבד פללא דכלהו, תכלת חשודה.

ותכלת דציצית מצוה, ותכלת לית בסטרא אחרא, בגין דאיהו דומה לקרסיא יקירא, גונון דשרגא אינון לבושין לגר יהו"ה נשמת אדם, גונון אוכמ דאיהו טחול, פד מתלבשת תמן נפשא בחובין, איהי אמרת (שיר א ו) אל תראוני שאני שחרחרת, שחרחרת בקדרותא דבני, בדוחקא דלהון בעניותא דלהון, קדרותא וליצנותא ועניותא מטחול נפקא, פד נשמתא אסירא בה בגלותא, ודא איהו (משלי ל כג) ושפחה כי תירש גבירתה, ובההוא זמנא טחול שוחק, ולזמנא דייתי מלפא משיחא לנטלא נוקמא מטחול דאיהי שפחה, (תהלים ב ד) יושב בשמים ישחק, ישחק איהו באבודא דלהון, פמה דאת אמר (משלי יא ו) ובאבד רשעים רנה.

רנ"ה איהו רנ"ה, איהו נה"ר יוצא מעדן, ומאי גיהו מצות עשה ומצות לא תעשה כחושבן נה"ה, נו"ן ה"א רי"ש, ואיהי הנה המאיר לאדם, ועל דא באבד רשעים רנ"ה, ובההוא זמנא הפחול דשוחק אתאביה, ואז יתקיים (תהלים קכו ב) אז ימלא שחוק פינו ולשונו רנה ודאי, ואז (משלי לא יח) לא יכבה פלילה נרה, בגין (שם) דטעמה פי טוב סהרה, ובההוא זמנא מתתקנא ירושלים דאיהי לבא, לבא איהו לה"ב המזבח, יכב"ה כחושבן הל"ב, לה"ב הב"ל, לא יכבה בגלותא דאיהי לילה, ואתבניאת על דא דקודשא בריך הוא, פמה דאת אמר (תהלים קמז ב) בונה ירושלים יהו"ה, (מאן דנטיר גר יהו"ה נשמת אדם בפקודין דעשה ולא תעשה, לא שליט עליה נורא דגיהנם, דאיהי פבד מרה טחול).

ועוד מרה טחול פבד, אינון גלותא לנשמתא ורוחא ונפשא, דאיהי שכנתא פד גלת בכבה, אתמר באברים דאינון עמא קדישא חילהא דילה, תכפד העבודה על האנשים (שמות ה ט), פד גלת במרה אתמר בה (שם א יד) וימרוו את חיהם, פד גלת בפחול

אתמר בה (שם ו ט) ולא שמענו אל משה מקצר רוח (דהנה בבטנה, ומעבודה קשה דהנה בטחול), והו' צווחין לקודשא בריה הוא מנה, הדא הוא דכתיב (יונה ב ג) מבטן שאול שועתי שמעת קולי, ואתמר בהון (שמות ב כג) ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה, ונשמתא בגלותא בתראה (ד' נ א) אתמר בה (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב, שכיבת לעפרא, ווי ליה לבר נש דנשמתייה נחיתת תחות רגלוי, דבההוא זמנא אתמר במזליה (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיה קום, ולית ליה עלוי וסלוק אלא בידא דקודשא בריה הוא, דאזיל שמא קדישא לימינא ואוקים לה.

וריא דמלה ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלה טוב יגאל (רות ג יג), טוב דאיהו ברית יגאל, ואם לא יחפוי לגאלה ויגאלתיך אנכי, חי יהו"ה שכיבי עד הבקר, אנכי דאיהי אימא עלאה, אנכי דיציאת מצרים, חי יהו"ה שכיבי עד הבקר דאיהי ימינא, דביה תוקפא דאורייתא דבכתב דאיהי עמודא דאמצעיתא, דמימינא אתייהיבת אורייתא דבכתב, ומשמאלא אתייהיבת אורייתא דעל פה דאיהי נוקבא.

ובגין דא טוב צדיק ח"י עלמין איהו מסטרא דשמאלא, דאיהו גבור הפוכש את יצרו, דאיהו סמא"ל, ובגין דא שמאל הוזה, ובמינא יקום, דמאן דנפיל לא צריך לאקמא אלא בידא ימינא, ובגין דא חי יהו"ה שכיבי עד הבקר.

ושמאלא איהי ראש השנה, ומינא פסח, וביה הוה אומאה בי"ד יומין, ודא איהו פי יד על פס י"ה (שמות יז טז), ועל ההוא זמנא איהי אמרת (שיר א ו) אל תראוני שאני שחרחרת, אל תראוני מסטרא דשמאלא דיצחק, דאנא בקדרותא ביה, הדא הוא דכתיב (בראשית כז א) ותכהין עיני מראות, מראות ודאי בפורקנא, דאיהי אור מראות דנבואה, דאתמר בהון (יחזקאל א א) נפתחו השמים ואראה מראות אלהים, ודא איהו ותכהין עיני מראות מסטרא דשמאלא, ואתמר בההוא זמנא בקודשא בריה הוא אלביש שמים קדרות (ישעיהו נ ג).

נר איהי ה', חמש גוונין נהירין בה, ואינן תוור סומק ירוק ואובם ותכלת, ו' אור הנר מלגאו, סמא"ל חשה, נחש קדרות, ועלה אתמר אלביש שמים קדרות נוקבא דיליה, ושק אשים פסותם, ווי לנשמתא פד אתלבשת בקדרותא דלהון, ועליה אתמר ותכהין עיני מראות, ואינן חשוכין דמכסין על עיניו, דלית לון רשו לאסתפלא בקודשא בריה הוא ושכינתיה.

ואור ונר דנהרין (נ"א דחשכו) בהון, אתמר בהון (קהלת יב ג) וחסכו הרואות בארפות, פמה דאמר קהלת (שם ב) עד אשר לא תחשה השמש והאור וגומר, ואור ונר עלייהו אתמר (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור, ואמאי אתחשכן בהון, בגין דלא הוה משתדלין באורייתא ומצוה, בדחילו וברחימו דאינון י"ה, ומיד דמשתדלין בהון בדחילו ורחימו, אומאה איהו לקודשא בריה הוא בי"ה דאינון דחילו ורחימו, לאעברא לון מעלמא דנשמתא, בגין דאינון חשוכין אפרישין בין י"ה ובין ו"ה, פמה דאוקמוהו דכתיב (שמות יז טז) כי יד על פס י"ה, ובההוא זמנא אתמר באדם לבשו שמים קדרות וגומר, ובההוא זמנא דמתעברין קדרותא וחשוכא מנשמתא, מיד כל הנשמה תהיל י"ה (תהלים קנ ו).

ומאן אינון אלין חשוכין אלין סמא"ל ונחש, ומאן גרים לון לשלטאה עלייהו, אלא רזא דקרא אוליה כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם (ישעיה נט ב), ודוד בגיניהו אמר (תהלים קיט יח) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, ובההוא זמנא מה דהוה שולטין חשוכין על נהורין דעיניו, מתהפכין נהורין ושולטין על חשוכין, ורזא דמלה שופ"ר מהופ"ה קדמ"א זק"ף קט"ו, ההוא דאתמר ביה (בראשית לב יא) קטנתי מכל החסדים ומכל האמת, אודקף ואקרי זקף גדול, ואין אמת אלא תורה, הדא הוא דכתיב (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו, ובההוא זמנא מתהפכא פרסיא מדינא לרחמי, ודא היא רזא דאוקמוה מארי מתניתין צדיקים מהפכין מדת הדין למדת רחמים.

ובההוא זמנא אתחשיב פאלו אתברי עלמא, ויסדר נהורין פדקא יאות, הדא הוא דכתיב (בראשית א ג) ויקרא אלהים לאור יום ולחשה קרא לילה, ויקרא אלהים לאור יום דא ישראל, דשלטנותהון יהא לזמנא דפורקנא, ורשיעיא ישתארוז (נ"א אזלי) בחשוכא, הדא הוא דכתיב ולחשה קרא לילה, ואתמר בימינא (דף נ ע"ב) ושמאלא ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (שם א ה), דאיהו ערב דיצחק, ובקר דאברהם. בההוא זמנא מה דהות נשמתא מהדקא בין רגלין, הדא הוא דכתיב (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשפב, דאתחזרת ללבא, דאיהי פגוונא דירושלם, בההוא זמנא הלב רואה, הדא הוא דכתיב (ישעיה ל כ) ולא יכנה עוד מוריה והיו עיניה רואות את מוריה, הלב שומע דאתחזר עבודה וברובים לבי מקדשא, דאתמר בהון (במדבר ז פט) וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים, וכל ענני (דאינון רומי רבתא ורומי זעירא) דאינון מכסין

על צלותין, הדיא הוא דכתיב (איכה ג מד) סבות בענן לך מעבור תפלה מתעברין, ונהרין
עיינין דאינון בית ראשון ובית שני, דבהון סלקין צלותין.

דבזמנא דאינון ישראל מלובלכין בטנופין דשאר עמין, נשמטא דאיהי שכנינתא
אמרת, (שיר א ו) אל תראוני שאני שחרחרת, וצלותא נפלת, הדיא הוא דכתיב (עמוס
ה ב) נפלה לא תוסף קום בתולת ישראל, וכד נפלת שכיבת לעפרא בין רגלין, והא
אוקמוהו (רות ג ז) ותגל מרגלותיו ותשכב, ואיהי מצלי לקודשא בריה הוא דיוקים לה
מעפרא, הדיא הוא דכתיב (שם ט) ופרשת כנפך על אמתך כי גואל אתה.

בההוא זמנא (שם ח) ויחרד האיש וילפת, ההוא דאתמר ביה (שמות טו ג) יהו"ה איש
מלחמה, מאי וילפת כמה דאת אמר (איוב ו יח) ילפתו ארחות דרפם, בההוא זמנא
ייתי קודשא בריה הוא ויימא לה, ליני הלילה והיה בבקר (רות ג ג), ליני הלילה דאיהי
שמאלא, והיה בבקר דאיהי רחמי מינא, דמתמן נהיר אור, הדיא הוא דכתיב (בראשית
מד ג) הבקר אור, אם יגאלך טוב יגאל, אם יעביד בך ישראל עובדין טבין לסלקא
לך מבין רגלין שפיר, תגאל על ידי דישאל עלאה דאיהו בעלך, טוב ודאי, ואם לא
יעבדון בך עובדין טבין, וגאלתיך אנכי.

והא אוקמוהו (רות ג ג) חי יהו"ה שכבי עד הבקר, אומאה ב"ח, דאיהו כליל ח"י ברכאן
דצלותא, שכבי עד הבקר, עד ההוא נהרא, דבההוא זמנא צלותא תהא נהרא בלבא
ובעיינין, ובגין דב"ח ברכאן דצלותא תליא פורקנא, וביה אתגלא, דאיהו יסוד ח"י
עלמין, אתמר ביה (ד"ה ב ז טז) והיו עיני ולבי נשם כל הימים.

והיו עיני ולבי אדכיר עיינין ולבא, בגין דצריך בר נש בצלותיה למהוי עינוי לתתא
לגבי נשמטא, דאיהי שכנינתא דאיהי אסירא בגלותא, ולביה לעילא בקודשא בריה
הוא, ורזא דמלה עיני תמיד אל יהו"ה כי הוא יוציא מרשת רגלי (תהלים כה טו), ולביה
לעילא לנטלא נוקמא מעמלק, הדיא הוא דכתיב (ישעיה סג ד) כי יום נקם בלבי בלבי
ודאי, ביה עתיד לנטלא נוקמא, כמה דנטיל ביה נוקמא ממצראי.

דאיהי לב"י נשם בן ארבעים ותריין, אבגית"ן ביה אפיק לישראל מגלותא, קר"ע
ש"ט"ן דאיהו שמא תננינא דיומא תננינא, ביה קרע ימא, ובהאי שמא אתמר (בראשית א
ו) יהי רקיע בתוך המים וגומר, נג"ד יכ"ש נגד כל עמך אעשה נפלאות (שמות לד י), בכל
שמא נטל נוקמא במצרים.

וּפּוֹרְקָנָא בְּלָפָא תְּלָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ הֵלֵב רוּאָה, וּבְגִין דָּא פִּי יוֹם נָקָם בְּלָפִי (ישעיה סג ד), נְקָמָה בְּמַאי בְּלָפִי בִּי"ה, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (תהלים קז ו) כּל הַנְּשָׁמָה תִּתְּלַל י"ה, וְעַלִּיהּ אִתְמַר (שמות יז טז) פִּי יָד עַל פֶּס י"ה, וּפּוֹרְקָנָא בְּלָפָא תְּלָא, דְּבִיהּ אִתְמַר הֵלֵב רוּאָה, וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין לְלָבִי גְלִיתִי וְלֵאבְרִי לֹא גְלִיתִי, מַאי לְלָבִי, אֵלָא אוּרִיתָא דְּבִכְתָּב אִתְקְרִיאַת לָבִי, וְאוּרִיתָא דְּעַל פֶּה אִתְקְרִיאַת פּוּמָא וְאוּקְמוּהוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין מְלָפָא לְפּוּמָא לֹא גְלִי, לְלָבִי גְלִיתִי דָּא שְׁמָא דְּע"ב שְׁמָהּ, וְאִינוּן שְׁבַעִין אֲנָפִין לְאוּרִיתָא, דְּתַלְיִין מִן ב'.

וְאוּרִיתָא אִית לָהּ רִישָׁא וְגוּפָא וְלָפָא וּפּוּמָא וְאֵבְרִין, פְּגוּוּנָא דְּאִית בִּישְׂרָאֵל, דְּאִינוּן רִישֵׁין רִישֵׁי עָמָא, וּמְנַהוֹן עֵינִין הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (במדבר טו כד) וְהָיָה אִם מְעִינִי הָעֵדָה, וְאִית מְנַהוֹן לָפָא, דְּאִינוּן לְקַבֵּל שְׁבַעִין סְנֵהְדְרִין וּמִשָּׁה וְאַהֲרֹן עַל גְּבִייהוּ, דְּלֹא חֲסֵרִין מְעַלְמָא פּוֹתִייהוּ, וְדָא אִיהוּ לְלָבִי גְלִיתִי, אַבְל אַחֲרֵינִין דְּאִינוּן פְּשָׁאֵר אֵבְרִין אִתְמַר בְּהוֹן וְלֵאבְרִי לֹא גְלִיתִי, וְכֵן בְּאוּרִיתָא שְׁבַעִין אֲנָפִין תַּלְיִין מִתְרִין תּוֹרוֹת, אוּרִיתָא דְּבִכְתָּב וְאוּרִיתָא דְּבַעַל פֶּה.

וּבְגִלוּתָא חֵלֶק לָבִים (הושע י ב), דְּאִינוּן ע"ב צְדִיקִים דְּאִינוּן פְּגוּוּנָא דְּסְנֵהְדְרִין, וְרוּא דְּמִלָּה (ישעיה ל יח) אֲשֶׁרִי כָּל חוֹכֵי לוֹ, ל"ו בְּחוֹשְׁפִּנָא סְלִיק תְּלַתִּין וְשִׁית, וְאִינוּן ל"ו בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְל"ו לְבָר מְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וְדָא אִיהוּ חֵלֶק לָבִים, וּמֵאֵן חֵלֶק לָבִים. (דף נא ע"א) שְׁאוּר וְחִמִּין דְּאִינוּן עָרֵב רַב, וְרוּא דְּמִלָּתָא וִיהִי מְבַדִּיל בֵּין מִים לְמִים (בראשית א ו), דְּעַלִּייהוּ אִתְמַר (שמות יב טו) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שְׂאֵר מִבְּתִיכֶם, אַךְ חֵלֶק, וְאוּמָאָה דִּיתְמַחוּן בִּי"ד, דְּאִינוּן אַרְבַּע סְרִי יוֹמֵי דְּפִסְחָא, לְקִיּוּמָא פִּימֵי צֵאתָהּ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת (מיכה ז טו), (וְדָא שְׁבַעִי יוֹמֵי דְּפִסְחָא דְּגִלוּתָא קִדְמָאָה, וְשְׁבַעִי יוֹמֵי דְּפִסְחָא דְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה), הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב (יחזקאל מה כא) חָג שְׁבַעֲת יָמִים מִצּוֹת יֵאָכֵל.

וּבְגִין דָּא אוּר לְאַרְבַּעָה עָשָׂר בּוּדְקִין אֶת הַחִמִּין לְאוּר הַנֵּר, וְדָא אוּר הַנֵּר דְּאִיהִי אוּרִיתָא וּפְקוּדֵיָא, דְּאִתְמַר בְּהוֹן (משלי ו כג) פִּי נֵר מִצּוּהַ וְתוֹרַה אוּר, נֵר בְּלָפָא, אוּר בְּעֵינִין, דְּאִיהוּ אוּר הַנֵּר, בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ בִּי"ה, מִתְעַבְרִין חֲשׂוּכָא וְקִדְרוּתָא מְנַיִיהוּ, וּבְגִין דָּא פִּי יוֹם נָקָם בְּלָפִי (ישעיה סג ד).

וְעוּד בְּלָפִי דָּא ל"ב אֱלֹהִים דְּעוּבְדָא דְּבְרָאשִׁית, וְעֵשֶׂר אֲמִירָן דְּאִינוּן י' מִן לָבִי, וְלָבִי הָאִי אִיהוּ לָב, דְּבִיהּ נְהִיר הַהוּא דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שמות ב ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ פִּי טוֹב הוּא, וּבִיהּ עֲתִיד לְאִתְגַּלְיָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה בְּאוּרִיתָא בְּגִלוּתָא בְּתַרְאָה, פְּגוּוּנָא

דפּוּרְקָנָא קְדָמָא, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שם ג ב) וַיֵּרָא מִלְּאֵךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ, בְּקַדְמֵיתָא
בְּלִבַּת אִשׁ דְּנִבְוָאָה, וּבְגִלּוּתָא בְּתַרְאָה בְּלִבַּת אִשׁ דְּאִוְרֵיתָא.

וְדָא ב"ת מִן בְּרָאשִׁית, דְּאִיְהִי כְּלִילָא מִעֲשֵׁר אַמְיָרָן וְל"ב אֱלֹהִים דְּעֻבְדָּא דְּבְרָאשִׁית,
בֵּת כְּלִילָא מִעֲשֵׁר אַמְיָרָן אִיְהִי בֵּת עֵין אוֹכְמָא, דְּאִתְמַר בֵּהּ שְׁחֹרָה אֲנִי וְנָאָה, וּבֵיהּ
נְהִיר אֹר, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (משלי ו כג) וְתוֹרָה אֹר, ל"ב אֱלֹהִים בֵּיהּ נְהִיר מְצֻנָה, דְּאִתְמַר
בֵּיהּ (שם כ כז) נֵר יְהוָה נְשִׁמַּת אָדָם וְכו': (כאן חסר והוא בתיקונים זוהר חדש).

וְגַדְפוּי דְשְׂכִינְתָא אֵינּוּן פְּסוּי דִּם תְּיָה וְעוֹף, דְּמְכַסִּי עַלְיָהּ בְּרַחֲמֵי, וְכַד מְכַסִּי עַלְיָהּ
בְּרַחֲמֵי דְאֶהְבָּה, מִי טוֹפְנָא לָא שְׁלֵטָא עַלְיָהּ, מִים רַבִּים דְּמִי טוֹפְנָא לָא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת
אֶת הָאֶהְבָּה דִּישְׂרָאֵל בְּאֲבוּהוֹן דְּבְשִׁמְיָא, בְּהָהוּא זְמַנָּא פְּרַסְיָא יְהָא עַל אַרְבַּע חִוּוֹן,
וְדָא אִיְהוּ שׁוֹפֵר הוּל"ךְ רַבִּי"ע מְרוֹבַע, דְּרַגְ"א בְּשִׁית דְּרַגִּין, דְּאֵינּוּן שִׁשׁ מַעְלוֹת לְפָסָא
(מלכים א י יט), הָא אִיְהוּ מְלָכָא עַל פְּרַסְיָא.

בְּהָהוּא זְמַנָּא וְעֵשָׂה לִי מְטַעְמִים פֶּאֶשֶׁר אֶהְבֵּתִי (בראשית כז ד) מְפַקּוּדִין דְּעֵשָׂה דְּאִתְיָהִיבוּ
מֵאֶהְבָּה, וְלָא מְפַקּוּדִין דְּלָא תַעֲשֶׂה, דְּהוּא אֶקְרִיב לִיהּ מִמְנָא דְּעֵשָׂו, לְקַטְרָגָא בְּהוֹן
לִישְׂרָאֵל, דְּבַגְנִינְיָהּ אִתְמַר (מלאכי א ג) וְאֶת עֵשָׂו שְׂנֵאתִי.

וְדָא אִיְהוּ דְרַגְ"א תְּרִי טַעְמִי, דְּמְסַטְרָא דְּפַקּוּדִין דְּלָא תַעֲשֶׂה מִמְנָא דְּעֵשָׂו אִיְהוּ
רַבִּי"ע עַל יִשְׂרָאֵל, וְאִיְהִי דְרַגְ"א עַלְיָהּ, וְאִי תִימָא דְשְׁלֵטָא עַל שְׂכִינְתָא דְּאִיְהִי עִמָּהוֹן
בְּגִלּוּתָא, הָא אָמַר קְרָא (ישעיה מב ח) אֲנִי יְהוָה הוּא שְׁמִי וְכְבוֹדִי לְאַחַר לָא אֶתֵּן וְתַהֲלִתִּי
לְפָסִילִים, וְכְבוֹדִי שְׂכִינְתָא עֲלָאָה, לְאַחַר לָא אֶתֵּן אֵל אַחַר, וְתַהֲלִתִּי לְפָסִילִים דָּא
שְׂכִינְתָא תַתָּאָה, וּבַגִּין דָּא בְּשִׁית יוֹמִין דְשְׁלֵטָא סַם הַמּוֹת, אֵל אַחַר, אִתְמַר בְּשְׂכִינְתָא
(יחזקאל מו א) יְהִיָּה סְגוּר שִׁשֶּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה, בְּשַׁבַּת וּבְרָאשֵׁי חַדְשֵׁים דְּלָא שְׁלֵטִין מִמֶּנּוּ
בִּישׁוּן, אִתְמַר בְּהוֹן (נ"א ב) וּבַיּוֹם הַשַּׁבָּת יִפְתַּח וּבַיּוֹם הַחֹדֶשׁ יִפְתַּח.

וְעוֹד רַבִּי"ע אִיְהוּ פְּגוּוֹנָא דָּא פ, וְלִזְמַנִּין פְּגוּוֹנָא דָּא בֵּת מְלֹךְ פְּנִימָה סְגִירָא בְּבִיתָא,
וְאִיְהִי סִיְהָרָא קְדִישָׁא לְעוֹלָם לָא אֶסְתַּכְּלַת בֵּהּ חֲמָה בִּישָׂא, גִּיהֲנָם סַם הַמּוֹת נּוֹקְבָא
בִּישָׂא, כָּל שְׁכֵן אֵל אַחַר, דְּהַכִּי אוֹקְמוּהוּ קְדָמָאִין, לְעוֹלָם לָא חָזָא חֲמָה פְּגִימוּתָא
דְּסִיְהָרָא, דְּבִזְמַנָּא דְחֲמָה נְפָקָא (נְפָקָא) מְמִזְרָח, סִיְהָרָא חֲזַרְתָּ אֲנַפְהָא מִיְנִיהּ פְּגוּוֹנָא דָּא
וּבַגִּין דָּא אָמַר בְּלַעַם הָרָשָׁע לָא הִבִּיט אֶזְרָן בִּיעֵקֵב וְלָא רָאָה עֲמָל בִּישְׂרָאֵל (במדבר כג כא),
עֲמָל וְאֶזְרָן סַמָּא"ל וְנַחֲשׁ.